

Z OBSAHU	V nebi se nepočítá to, co se má, nýbrž to, co se dává. Homilie papeže Františka	04
	Mučedníci nacismu: Maďarští katolíci ve střetu s hnědou ideologií	05
	Osm moderních omylů, které by měl každý katolík znát a vyhýbat se jim	07
	Pozvěme Spasitele mezi nás. Pastýřský list k první neděli adventní	10

TRADICE OTCŮ

Z promluv svatého biskupa Rehoře Naziánského (329–390)

Sám Boží Syn... ve všem se stává člověkem, krom hříchu...

Ten, který jiné obohacuje, stává se chudým. Podrobuje se chudobě mého těla, abych já mohl dosáhnout bohatství jeho božství. Ten, jemuž náleží plnost, stává se prázdným; vždyť se na krátký čas vzdává své slávy, abych se já mohl stát účastníkem jeho plnosti.

Jaké je to bohatství dobroty? Jaké je to tajemství, pokud jde o mne? Přijal jsem Boží obraz, ale neuchoval jsem jej. On přijímá mé tělo, aby přinesl i obrazu Božímu ve mně spásu, i tělu nesmrtelnost. Zakládá druhé společenství s námi, a to daleko obdivuhodnější než ono dřívější.

Bylo třeba, aby Bůh přijal lidství, měl-li člověk získat svatost; moci překonal tyрана, aby nás vysvobodil a přivedl zpátky k sobě prostřednictvím Syna, který všechno řídí ke cti Otce, jemuž se – jak je patrné – ve všem podrobuje.

Ten dobrý Pastýř vychází za bloudící ovci až na hory a pahorky, na nichž jsi konal oběti, a dává svůj život za ovce; i nalezne zbloudilou ovci a nalezenou vyzvedne na těž ramena, jež nesla dřevo kříže, a tak ji přijme a přivede zpět do nebeského života.

To přejasně světlo kráčí za svítlnou, svou předchůdkyni, Slovo následuje hlas a Ženich starosvata, který připravil Pánu vybraný lid a očistil vodou pro přijetí Ducha.

Potřebovali jsme Boha, který by přijal tělo a zemřel, abychom mohli žít. Spolu s ním jsme zemřeli, abychom se očistili. Spolu s ním jsme vstali z mrtvých, poněvadž jsme s ním zemřeli. Spolu s ním jsme byli oslaveni, poněvadž jsme spolu s ním vstali z mrtvých.

Triptych Zvěstování, detail (1483). Foto: Wikimedia Commons

Na tvůj příchod čekáme

Vážený čtenáři, milí přátelé, čím déle jsem knězem (letos 33 let), tím víc jsem vděčný Pánu i Církvi za to, čemu říkáme církevní rok. Je to těch 365 dní, které musí uplynout, aby se Země při svém oběhu kolem Slunce dostala opět do své počáteční pozice. Mezi tím se vystřídá doba adventní, vánoční, postní, velikonoční a doba během roku „*per annum*“ (název mezidobí se mi nezdá moc šťastný, protože mi připomíná pouze něco jako „výplň“ mezi čímsi důležitým, a přitom jde o neméně důležitou dobu rozvíjení Ježíšovy nauky, protkanou různými svátky jako perlami). Vidím v tom důležitý kontakt mezi duchovní rovinou a celým stvořením, tedy to, co Teilhard

de Chardin nebo Benedikt XVI. nazývají kosmickou dimenzí naší víry.

Slovo advent, jak všichni víme, znamená příchod a rozumí se tím příchod našeho Pána. V první části adventu nám Boží slovo připomíná onen eschatologický příchod na konci časů nebo v hodinu naší smrti; v druhé části ten historický, připravovaný proroky v dějinách izraelského národa, který je však vždy převáděn do přítomnosti v každé mši svaté skrze příchod Pána ve slově a v Eucharistii. I tento rozměr může mít naše zvolání před svatým přijímáním: „... na tvůj příchod čekáme.“ Důležitým akcentem doby adventní je však příprava na ten

Dokončení na str. 3

Foto: Jiří Strašek

Světový den chudých: oběd s iráckými křesťany a s lidmi bez domova

V neděli 19. listopadu hostilo České velkopřevorství Suverénního řádu maltézských rytířů při příležitosti Světového dne chudých skupinu iráckých křesťanů a skupinu lidí bez domova z Prahy a okolí. Jedná se o účastníky dvou projektů, které jsou v současné době ve spolupráci Českého velkopřevorství a Maltézské pomoci o.p.s. v Čechách realizovány.

Den chudých byl zahájen mší svatou v kostele Panny Marie pod řetězem a následně byli hosté přizváni ke společnému obědu ve Velkopřevorském paláci. Setkání mělo za cíl v duchu výzvy papeže Františka připomenout, že i ti, kteří jsou kvůli své kritické životní situaci mnohdy odkázáni na okraj společnosti, jsou „zdrojem, z něhož máme čerpat, abychom přijímali a žili podstatu evangelia“. Akce se zúčastnili také členové a dobrovolníci Českého velkopřevorství a Maltézské pomoci o.p.s., kterým patří velký dík za pomoc při jejím uskutečnění.

„Jsem přesvědčena, že jsme dneškem díky výzvě Svatého otce založili krásnou tradici a že Světový den chudých bude v obdobném formátu v rámci Českého velkopřevorství slaven každoročně!“ uzavřela tento slavnostní den Ursula Czerninová, špitálnice Českého velkopřevorství Suverénního řádu maltézských rytířů.

České velkopřevorství Suverénního řádu maltézských rytířů

Církev investuje do společensky prospěšných aktivit

Diecéze římskokatolické církve v ČR dohromady vynaložily za rok 2016 téměř miliardu Kč na aktivity přinášející užitek celé společnosti.

„Naším posláním je, kromě jiného, pomáhat bližním a pozitivně přispívat k životu společnosti a místních komunit, ve kterých působíme. Jde nám o to, aby nejen naše financování veřejně prospěšných aktivit, ale i naše investice do budoucí samostatnosti přinášely společnosti užitek,“ vysvětluje Stanislav Příbyl, generální sekretář České biskupské konference.

To, že Církev bere oblast veřejně prospěšných aktivit vážně, dokládá i fakt, že v současnosti provozují její diecéze přímo či nepřímo 337 charit, 60 škol a školských zařízení a celkem 145 hospiců a středisek domácí péče. V neposlední řadě Církev skrze projekt církevnitouristika.cz přispívá i k rozvoji cestovního ruchu v regionech a k propagaci památek a míst mimo velká turistická centra. Jedná se o kombinaci duchovních služeb a turistického ruchu. Umožňuje lidem zpomalit, uvědomit si duchovní rozměr života a zároveň jim zpřístupňuje bohaté kulturní dědictví naší země.

Církev.cz

Papež František v Barmě a Bangladéši

Ve dnech 26. listopadu až 2. prosince papež František podnikl svoji jednadvacátou apoštolskou cestu, při které navštívil Barmu a Bangladéš. František je prvním papežem, který navštívil Barmu. V Bangladéši byl zatím jen papež Jan Pavel II.

„Papež předloží při setkáních s místními náboženskými představiteli to, co vždy říká v zemích, kde jsou přítomna různá náboženství a náboženské skupiny, a sice mezináboženský dialog jako formu setkání mezi těmito náboženstvími a spolupráci na obecném dobru pro celou společnost. V jeho základu stojí přesvědčení, že jednotlivá náboženství mohou přispět k míru a smíření a že pokojné soužití mezi národy a v rámci různých zemí je možné, pokud se všichni na tomto cíli spolupracují,“ uvedl pro *Radio Vaticana* státní sekretář Pietro Paolin.

V Bangladéši papež udělil kněžské svěcení 16 mužům a věřící vyzval k podpoře jejich pastýřů. Na setkání s mladými lidmi papež mimo jiné řekl: „Boží moudrost nám pomáhá hledět za sebe, abychom objevili dobro svého kulturního dědictví. Vaše kultura vás učí úctě ke starším. Jak už jsem řekl dříve, staří lidé nám pomáhají cenit si generační kontinuity. Mají paměť a moudrost zkušeností, jež nám pomáhá vyhybat se opakování minulých chyb. Staří mají ‚charisma překlenovat vzdálenosti‘, poněvadž zajišťují předávání nejdůležitějších hodnot svým dětem a vnukům. Jejich slova, jejich láska, jejich sympatie a přítomnost nám umožňují chápat, že dějiny nezačínají námi, nýbrž že jsme součástí starodávné ‚cesty‘ a realita je větší než my. Mluvte se svými rodiči a prarodiči, neprožívejte celý den s mobilem, ignorujícíce svět kolem sebe!“

RaVat

Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Svatý otec: Ne všechno, co je možné technologicky, je přípustné eticky

Papež František přijal účastníky plenárního zasedání Papežské rady pro kulturu. Předmětem jejich letošní reflexe byly otázky vědeckotechnologického rozvoje, především v oblasti genetiky, neurologie a umělé inteligence.

Papež František účastníkům zasedání kromě jiného řekl: „Věda a technologie nám pomáhají posunovat hranice poznání přírody a zejména lidské bytosti. Samy však nedokáží poskytnout všechny odpovědi. Dnes si stále více uvědomujeme, že je nutné čerpat z pokladů moudrosti uchovávaných v náboženských tradicích, v lidové moudrosti, literatuře a umění, které se dotýkají hloubky tajemství lidské existence; nezapomínat, ba spíše znovu objevovat tyto obsahy ve filosofii a teologii.“

Papež připomněl, že Církev nabízí dva zásadní principy dialogu mezi věřícími a vědeckou komunitou. Prvním je ústřední postavení člověka a všeobecné rozdělování dober vzešlých z technologických poznatků a výtvarnosti.

„Nakonec zůstává stále platný princip, že ne všechno, co je technicky možné nebo proveditelné, je právě proto také eticky přijatelné. Věda, stejně jako jakákoli jiná lidská činnost, je si vědoma svých mezí, které musí respektovat pro blaho samotného lidstva a vyžaduje smysl pro etickou odpovědnost. Pravým měřítkem pokroku, jak připomněl blahoslavený Pavel VI., je dobro každého a celého člověka.“

RaVat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>.

Dokončení ze str. 1

příchod, který je před námi, ať už máme na mysli ten bezprostřední (třeba v rámci bohoslužby), nebo ten v hodinu naší smrti či na konci časů. Symbolem této přípravy je bezesporu prorok Izaiáš a Jan Křtitel, dokonalým vzorem pak Panna Maria a svatý Josef. Poušť, na kterou vycházejí lidé za Janem, nebo ticho nazaretského domku a usebrání Panny Marie, to jsou znamení skutečného adventu, čekání na jeho příchod. Jaký protiklad toho, co si vymyslel současný svět, který zahájí advent hlučným stavěním vánočního stromu, náměstí zaplní nejrůznějšími stánky, punči a betlémy při vánočních trzích; supermarkety vyrukují ještě před adventem s vánoční výzdobou a koledami, z nichž se stávají díky neustálému omílání, s prominutím, takřka „odrhovačky“. Zatímco když konečně vánoční doba nadejde, náměstí se vyprázdní, a mnozí si oddechnou, že je „to“ konečně zase za námi.

Myslím, že právě i na toto se vztahuje slovo Pavlovo: „nepřizpůsobujte se tomuto světu“ (Řím 12,20). Neměli bychom si nechat „ukrást“ ani advent, ani skutečné Vánoce. Jak tedy tuto dobu dobře prožít? Církevní rok nám sice znovu a znovu tyto jednotlivé etapy přináší, ale pro nás, obdarované vírou, by to neměl být uzavřený kruh s omrzujícím se opakováním, ale spirála, na níž se sice dostáváme do stejného místa, ale o patro výše, nebo o určitou vrstvu hlouběji. Boží slovo, které nás provádí adventem v cyklech A, B, C, je také sice na první pohled stále stejné, ale opět může růst nebo se prohlubovat spolu se čtenářem. Chvilce společné modlitby v rodině u adventního věnce, chvíle duchovní četby, častější účast na mši svaté, zvláště rorátní, kde ta možnost je, Písmo svaté nebo tichá chvíle v kostele před Pánem ve svatostánku, modlitba růžence a adventní zpověď – to jsou zdánlivě obyčejné, a přece nesmírně vzácné prostředky, aby Pán mohl přijít nově, hlubším způsobem. Maria, naslouchající, uchováající Boží slovo v srdci a rozvažující o něm, celým svým bytím jej uskutečňující je bezesporu vzorem a ikonou adventu. Ona, „žena, oděná Sluncem, Slovem“ je cestou, jak prožívat advent stále lépe a lépe. „Kdo koná vůli mého nebeského Otce, to je můj bratr i sestra i matka.“ (Mt 12,50) Přeji tedy všem čtenářům, a vůbec nám všem, ať se nám ten letošní advent vydaří, aby i vánoční radost z Božího přebývání v nás mohla být intenzivnější než kdykoli před tím.

Mons. Antonín Basler, pomocný biskup olomoucký a kancléř arcibiskupství

SLOVO KNĚZE

Každý večer se dominikáni i dominikánky modlí antifonu ke svatému Dominikovi. Jeden z titulů, které v modlitbě našemu zakladateli přisuzujeme, je *Praedicator gratiae* – Kazatel milosti. Svátý Dominik kázal o Božím sklonění se k člověku, o podané zachraňující ruce Kristově, o Božím slitování a vykoupení. To vše je milost – úžasný a nezasloužený dar od Pána.

V Adventu můžeme rozjímat o tom, jak všechno začalo. Nejprve Neposkvrněné Početí. Pán stvořil v lůně svatě Anny duši dívky naplněnou milostí. Mnoho let Boží milost s Pannou Marií rostla a vstupovala do jejího okolí díky věnci ctností, který Neposkvrněnou zdobí. A pak přišla chvíle setkání se samotným nebem. Pramen milosti měl sestoupit k lidem a již navždy s námi zůstat. *Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda přišly skrze Ježíše Krista.* (Jan 1,17)

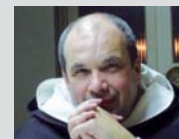
Panně Marii to bylo nejprve zvěstováno. Kdo mohl pochopit obsah tak nesmírné zvěsti? Jedině pokorná, čistá a milostiplná služebnice Pána do něj směla nahlédnout a pak s důvěrou a svobodně říci: „*Ať se mi stane podle tvého slova.*“ (Lk 1,38)

A Slovo se stalo tělem. (Jan 1,14) Pramen milosti se stal přítomným mezi námi. Milost vycházející z Marie se znásobila a účinně se dotýká osob v okolí Matky Boží. Josef, Alžběta, Jan Křtitel jsou omilostněni a vedeni Duchem Svatým k naplnění svých poslání.

Panna Maria jistě o všem rozvažovala ve svém Srdci, ale nejvíce myslila na Syna, který v ní rostl. Byli v tělesném propojení, ale ještě více je spojovala milost. Nekonečný Bůh přesahující celý vesmír se nachází v lůně Panny, má příbytek v její duši a nachází lidskou lásku v jejím Srdci. A ona jako nová Eva je Bohu dokonale oddána, celou svou bytostí je tu pro Něj.

Kéž i my zachytíme v Adventu onu milost nám předestřenou a zakusíme radost z účasti na tak velkém tajemství.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy

V NEBI SE NEPOČÍTÁ TO, CO SE MÁ, NÝBRŽ TO, CO SE DÁVÁ

Homilie papeže Františka na první Světový den chudých

Bernardo Strozzi: Dobročinnost svatého Vavřince (1615–1620). Foto: Wikimedia Commons

S potěšením lámeme chléb Slova a za chvíli budeme lámat a přijímat eucharistický chléb, potravu na své životní pouti. Všichni ji potřebujeme, nikoho nevyjímaje, protože všichni žebříme o podstatu, o Boží lásku, která dává životu smysl a nekonečnost. Proto také dnes natahujeme ruku k němu, abychom přijali jeho dary.

Právě o darech mluví evangelní podobnost. Říká nám, že jsme adresáty Božích hřiven, „každý podle svých schopností“ (Mt 25,15). Předně uznejme, že máme hřivny a v Božích očích jsme „talentovaní“. Nikdo se proto nemá považovat za zbytečného, nikdo se nemůže pokládat za tak chudého, že by nemohl dát něco druhým. Jsme vyvoleni a pozhánáni Bohem, který si přeje obdarovat nás svými dary mnohem více, než si tatínek či maminka přejí obdarovat svoje děti. A Bůh, v jehož očích není nikdo určen ke skartaci, svěřuje každému jeho poslání.

Opomenutí

Jako milující a náročný Otec nám totiž dává zodpovědnost. V podobnosti jsou

každému svěřeny hřivny, aby je rozmnožil. Zatímco však první dva služebníci toto poslání uskutečňují, třetí nikoli a vrací jenom to, co dostal: „Měl jsem strach, a proto jsem šel a tvou hřivnu ukryl v zemi. Tady máš, co ti patří“ (v. 25). Co se Pánu

**Pouze láska trvá věčně,
vše ostatní pomíjí. Co
tedy investujeme do lásky,
přetrvá, ostatní pomine.**

na tomto služebníkově nelíbilo? Řečeno jedním slovem, které se poněkud přestalo používat, ale přece je velmi aktuální, je to opomenutí. Jeho špatnost spočívala v tom, že *nekonal* dobro. I my se často domníváme, že jsme neučinili nic zlého, spokojíme se s tím a předpokládáme, že jsme dobří a spravedliví. Tím však riskujeme, že budeme jako onen špatný služebník. Také on neučinil nic zlého, nezničil hřivnu, ba dokonce ji pod zemí dobře zachoval. Avšak neučinil nic zlého, nestačí. Bůh totiž není

revizorem neoznačených lístků, nýbrž Otcem hledajícím svoje děti, jimž svěřil svůj majetek a své záměry (srov. v. 14). A je smutné, když laskavý Otec neoddrží štědrá odpověď lásky od svých dětí, které se omezují pouze na respektování pravidel a plnění příkazů jako nádeníci v Otcově domě (srov. Lk 15,17).

Špatný služebník, přestože od Pána, který rád dává a rozmnožuje dary, dostal hřivnu, žárlivě ji střežil a spokojil se s jejím zachováním. Není věrný Bohu ten, kdo se stará pouze o zachování a udržení pokladů z minulosti. Naopak, „věrný“ (vv. 21,23) je ten, kdo přidává nové hřivny, protože má také Boží smýšlení a není nehybný: riskuje z lásky, dává všanc život pro druhé, nedovolí nechat všechno, jak to je. Opomínají pouze jedno: svůj užitek. To je jediné správné opomenutí.

Lhostejnost

Opomenutí ve vztahu k chudým je také velký hřích a má přesné jméno: lhostejnost. Znamená to říci: „To se mne netýká, není to moje věc, zavinila to společnost.“ Znamená to obrátit se zády k bratrovi, který je v nouzi, přepnout na jiný televizní program, jakmile mne znechutí nějaká vážná otázka, a znamená to také rozhořčit se tvář v tvář nějaké špatnosti, ale nic neudělat. Bůh se nás však nebude ptát, zda jsme se spravedlivě rozhořčili, nýbrž zda jsme prokazovali dobro.

Jak se tedy můžeme konkrétně líbit Bohu? Když chceme potěšit někoho nám drahého, například nějakým dárkem, je třeba nejprve znát záliby dotyčného, aby se předešlo tomu, že by se dárek zamlouval více dárci než obdarovanému. Když chceme něco nabídnout Pánu, nacházíme jeho záliby v evangeliu. Říká se zde: „Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali“ (Mt 25,40). Těmi nejposlednějšími bratry, které má v oblibě on, jsou hladoví, trpící, bezmocní, vyřazení a nuz-

ní. V jejich tvářích si můžeme představovat jeho tvář a z jejich – byť bolestí sevřených – rtů lze slyšet slova: „Toto je moje tělo“ (Mt 26,26). V chudém klepe na naše srdce Ježíš, žízni a žadoní o lásku. Když přemáháme lhostejnost a v Ježíšově jménu se zasazujeme o nejposlednější bratry, jsme jeho dobrými a věrnými přáteli, s nimiž se rád baví. Bůh si velice cení postoje „řádné ženy“, jež „svou dlaň otvírá ubožákovi, své rámě nabízí chudákovi“ (Př 31,10.20). To je pravý řád: nikoli sevřené pěsti a založené paže, nýbrž činorodé ruce podané chudým, raněnému Pánovu tělu.

Evangelní povinnost

V chudých se projevuje přítomnost Ježíše, který, ačkoli byl bohatý, stal se chudým (srov. 2 Kor 8,9). Proto je v nich, v jejich

slabosti „spásonosná síla“. A třebaže mají v očích tohoto světa malou cenu, jsou těmi, kdo nám otevírají cestu do nebe, jsou naším „cestovním pasem do ráje“. Máme evangelní povinnost pečovat o ty, kteří jsou naším pravým bohatstvím, a činit tak nejenom tím, že jim dáme chléb, ale také s nimi lámat chléb Slova, jehož jsou nejpřirozenějšími adresáty. Milovat chudého znamená bojovat proti veškeré duchovní i materiální chudobě.

A prospěje to nám. Když přistoupíme k tomu, kdo je chudší než my, dotkne se to našeho života. Připomene nám to, na čem opravdu záleží, tedy na lásce k Bohu a bližnímu. Pouze láska trvá věčně, vše ostatní pomíjí. Co tedy investujeme do lásky, přetrvává, ostatní pomine. Ptejme se: „Na čem mi v živo-

tě záleží, kam investuji?“ Do bohatství, které pomíjí a kterého se svět nikdy nenabaží, anebo do Božího bohatství, které dá život věčný? Stojíme před touto volbou: žít proto, abychom měli pozemský majetek, anebo dávat, abychom získali nebe. V nebi se totiž nepočítá to, co se má, nýbrž to, co se *dává*, a „kdo si hromadí poklady, není bohatý před Bohem“ (Lk 12,21). Nehledejme tedy nadbytek pro sebe, nýbrž dobro pro druhé, nic drahocenného nám nebude chybět. Pán, který má soucit s naší chudobou a obdařuje nás svými hřivnami, ať nám daruje moudrost hledat to, na čem záleží, a odvahu milovat nikoli slovy, nýbrž skutky.

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezitimulky redakce)*

MUČEDNÍCI NACISMU

Maďarští katolíci ve střetu s hnědou ideologií

Maďarští katolíci se stali terčem nacistických represí především pro svůj protest proti antisemitským zákonům a deportacím Židů. V tomto čísle připomeneme biskupy Ápora a Mindszentyho a blahoslavenou Sáru Salkaháziovou.

Perzekuci nacistů neunikli katolíci ani v těch zemích, které sice byly formálně suverénní, ale bojovaly ve válce na straně Třetí říše. Jednalo se o Maďarsko, Slovensko, Rumunsko, Bulharsko, Chorvatsko a především Itálii, jíž se budeme věnovat později poněkud více. V každém z těchto států se církevně-politické poměry vyvíjely odlišně. Bulharsko bylo pravoslavnou monarchií, katolíci tady představovali nepatrnou menšinu. Země si navzdory spojenectví s Hitlerem uchovala relativně snesitelný režim bez výrazných krutých represí. Také v Rumunsku se většina obyvatelstva hlásila k pravoslaví, katolíci latinského i byzantského ritu však tvořili poměrně početnou menšinu. K protikřesťanským excesům nedocházelo, diktátor Antonescu ale pod tlakem Německa vydal antisemitské zákony, proti nimž protestovaly Svatý stolec, ka-

Blahoslavený Vilmos Ápor. Foto: Wikipedia

tolického episkopátu obojího ritu i vedení pravoslavné církve. Několik málo duchovních bylo uvězněno, koncentrační tábor v německém Dachau eviduje jako jediného rumunského vězně řeckoka-

tolického faráře Andrease Comana bez udání důvodu zatčení.

V Maďarsku, kde vládl velkoadmirál Miklós Horthy evangelického vyznání, měla katolická církev až do roku 1944 plnou svobodu. Horthy nebyl nacista, nýbrž velkomadžarský nacionalista usilující o znovuzískání všech území, která Maďarsko ztratilo v první světové válce. Usoudil, že Hitler je nejvhodnějším politikem, jenž k tomu dopomůže, proto s ním uzavřel ryze účelové spojenectví. Do vnitřních záležitostí země si ale nenechal Berlínem zasahovat, zakázal dokonce maďarskou nacistickou stranu a po intervenci papeže Pia XII. odmítl deportace Židů, které Německo požadovalo. Roku 1944, kdy bylo zřejmé, že Německo válku prohraje, začal Horthy tajně za zády Hitlera vyjednávat se Spojenci o podmínkách důstojné kapitulace

pro Maďarsko. Německé rozvědce to ale neuniklo a wehrmacht na jaře 1944 obsadil zemi. Na podzim téhož roku byl Horthy svržen a uvězněn. Němci poté dosadili jako správce země svoji loutku Ference Szálasiho, vůdce pronacistické organizace nazývané se „Šípové kříže“. S příchodem Němců nastaly deportace Židů a projevila se i perzekuce katolické církve, která Židy bránila.

Biskupové Ápor a Mindszenty

Mons. József Mindszenty. Foto: Wikipedia

Ihned po zahájení protizidovských pogromů maďarský katolický primas kardinál Jusztinián Serédi otevřeně protestoval proti antisemitským zákonům. Svatý stolec však požadoval společné vystoupení maďarského episkopátu. K tomu došlo v červnu 1944, kdy ve všech katolických chrámech byl přečten pastýřský list podepsaný všemi maďarskými biskupy, v němž odsuzují deportace Židů a způsob, jakým se s nimi zachází, jako „porušení Božích i lidských zákonů“.

Polský novinář Henryk Slawik, jenž roku 1939 uprchl do Maďarska, neboť v jeho vlasti mu hrozilo po obsazení Němci zatčení za předchozí protinacistické články, se spojil s maďarským politikem a prezidentem Červeného kříže Józsefem Antallem, vatikánským nunciem Angelem Rottou a kardinálem Serédím. Společnými silami zřídili uprchlický tábor pro Židy v Budapešti, nuncius Rotta navázal také spolupráci se švédským diplomatem Raulem Wallenbergem a společně organizovali vydávání

pasů židovským rodinám. Mnoho z nich odjíždí ze země právě na vatikánské pasy. Po zatčení Slawika (v srpnu 1944 byl zavražděn v táboře Mauthausen) a Antalla gestapem a likvidaci židovského uprchlického tábora řídil celou akci vydávání pasů Židům nuncius Rotta sám. Před zatčením jej chránila diplomatická imunita.

Do akce byl zapojen i biskup blahoslavený Vilmos Ápor. Narodil se roku 1892 ve šlechtické rodině. Stal se knězem, roku 1941 biskupem v Gyoru. Proslul jako „maďarský Stojan“, rozdal chudým úplně všechno, na jeho adresu kolovaly podobné žertovné historky jako o moravském arcibiskupu Stojanovi. Velmi propagoval sociální nauku Církve, především encykliky papežů Lva XIII. *Rerum novarum* a Pia XI. *Quadragesimo anno*. Když roku 1944 začali Němci a maďarští nacisté odvádět Židy do koncentračních táborů, biskup Ápor oficiálně protestoval u úřadů a vydal na jejich obranu ostrý pastýřský list, v němž stojí mj.: „Kdo tvrdí, že někdo jen proto, že je žid nebo černoch, může být mučen, nebo dokonce zabíjen, nemá mezi věřícími co dělat a je třeba nakládat s ním jako s pohanem, neboť to není křesťan...“

Inicioval fingované křty Židů, neboť tak jim mohl snadněji opatřit falešný „árijský původ“ a uchránit je před deportacemi. Ve své biskupské rezidenci ukrýval řadu židovských rodin. Ápor měl být gestapem zatčen, nicméně Němci museli hned na počátku roku 1945 uprchnout před postupující Rudou armádou. Šlechtný biskup Ápor se nakonec stal mučedníkem nikoli z rukou nacistů, ale rudoarmějců, před nimiž 30. března 1945 bránil mladé ženy a dívky, když je chtěli znásilnit. Opilý sovětský důstojník ho zastřelil. Papež svatý Jan Pavel II. Ápora roku 1997 zařadil mezi blahoslavené mučedníky.

Jediným maďarským biskupem, jehož stihli Němci zatknout, byl pozdější kardinál primas a mučedník komunistického tyranie József Mindszenty. Narodil se roku 1892 a původně se jmenoval Pehm, měl německý původ. Svě jméno si změnil roku 1941 na protest proti německému nacismu a agresivní válce, kterou Třetí říše vedla. Příjmení „Mindszenty“ si dal podle své rodné obce. Jako kněz působil

v pastoraci, vynikal dobročinností a měl velké charisma pro práci s mládeží.

Papež Pius XII. ho jmenoval na jaře 1944 biskupem Veszprému. Když začaly deportace Židů, biskup Mindszenty v každém kázání pranýřoval zločiny nacistů páchané na těchto lidech. A nezůstalo jen u toho, odvážný vespřemský biskup také vysvětloval na kazatelně věřícím, v čem je nacistická ideologie neslučitelná s křesťanstvím. Byl proto na podzim 1944 gestapem zatčen a vězněn v budapeštské káznici. Teprve po útěku Němců před Rudou armádou na počátku roku 1945 se mohl opět vrátit do svého úřadu. Mindszenty byl po válce jmenován arcibiskupem v Ostrihomu, maďarským primasem a kardinálem. Stal se obětí komunistického režimu, což je ale téma paralelního seriálu „Mučedníci komunismu“.

Kartotéka koncentračního tábora Dachau eviduje tři zatčené maďarské kněze. István Benkoe a István Eglis byli duchovními vůdci maďarského katolického dělnictva, jako příčina zatčení je uvedeno „Německu nepřátelský...“. Další duchovní Gyorgy Pallavicini se dostal do koncentráku pro svou odbojovou protiněmeckou činnost.

Malá velká Sára

Blahoslavená Sára Salkaháziová. Foto: Wikipedia

Papež Benedikt XVI. prohlásil v září 2006 za blahoslavenou maďarskou řeholnici Sáru Salkaháziovou, která obětovala svůj život při záchraně Židů. Narodila se

roku 1899 v Košicích na Slovensku v bohaté maďarské rodině. Vystudovala učitelství a roku 1929 vstoupila v Budapešti do řeholní komunity Sester sociální pomoci. Tato kongregace se vyznačovala už tenkrát tím, že její sestry nenosily hábity a chodily v civilním oděvu. Chtěla pomáhat jako učitelka a ošetřovatelka těch nejméně a nejchudších.

Když roku 1944 začaly deportace Židů, Sára spolu s dalšími sestrami pro ně hledala úkryty v církevních zařízeních a v noclehárnách, které její kongregace zakládala pro dělnice z venkova, jež v Budapešti pracovaly. Celkem se sestrám podařilo ukrýt asi tisícovku Židů.

Činnost sestry Sáry nezůstala utajena. V zemi fungovali udavači a zpráva o aktivitách Sářiny kongregace se dostala až k velitelství Šípových křížů. Jejich bojovky vtrhly 27. prosince 1944 do jedné nocleháry spravované sestrami, kde byli ukrýváni Židé. Spolu se Sárrou zatkly dalších pět sester a několik Židů. Odvedly je k Dunaji a všechny postřílely. Těla byla hozena do řeky a nikdo je nikdy nenalezl.

Čin skromné řeholnice se po válce stal předmětem obdivu všech slušných a dobrých lidí. Sára byla malé postavy, proto jí začali říkat „malá velká Sára“, aby zdůraznili velikost jejího hrdinského skutku.

PhDr. Radomír Malý

PhDr. Radomír Malý,
historik a publicista

Použité zdroje:

Blet Pierre: *Pius XII.*, Maticе cyrilometodějská, Olomouc 2001

Hoffmann Bedřich: *A kdo vás zabije*, Společenské podniky, Přerov 1946

„Mala wielka Sara“, autor neuveden, *Gość niedzielny* 41/2006

Malý Radomír: „Maďarský biskup obráncem cudnosti“, in *Řád* 1/98

Mindszénthy József: *Die Gedächtnisse*, New York 1974

OSM MODERNÍCH OMYLŮ, KTERÉ BY MĚL KAŽDÝ KATOLÍK ZNÁT A VYHÝBAT SE JIM

Naše doba je plná omylů, které se vydávají za moudrost, ale ničím takovým nejsou. A vyskytují se dokonce i v Církvi. Podívejme se na osm nejrozšířenějších a nejvíce nebezpečných z nich.

V naší době se vyskytuje mnoho omylů, které se maskují jako moudrost a vyváženost, ale ničím takovým nejsou. Již dříve jsem psal o řadě omylů naší doby, které mají filosofičtější povahu. Následující seznam, který jsem vytvořil, je spíše fenomenologický než filosofický.

Říci, že něco je fenomenologické, naznačuje, že jde o popisnější vyjádření toho, co zakoušíme, spíše než o přesný filosofický či vědecký způsob kategorizace. Když například řekneme, že slunce vychází a zapadá, jedná se o popis jevu, fenoménu, prostě toho, co vidíme a zakoušíme. Slunce ve skutečnosti nevychází ani nezapadá. To Země se otáčí, ale Slunce stojí. Ale my k vyjádření reality použijeme fenomény (to, co zakoušíme) spíše než vědecké výrazy jako apogeum, periogeum, nadir a periapsida.

A tak v následujícím seznamu uvádím jistě důležité omyly, které jsou v naší době běžné, ale používám výrazy, jež nevystihují tolik filosofické a logické bludy, ale spíše to, jak tyto omyly zakoušíme.

Dále, ačkoli jsou tyto omyly běžné v sekulárním prostředí, popisují je zde jako obzvláště problematické, protože je všechny můžeme často najít i v Církvi. Je smutné a zcela běžné, že jim podléhají katolíci a představují jakousi šířící se infekci, v níž se odráží světské a sekulární myšlení, nikoli zbožné a duchovní uvažování.

Uvedu jich jenom osm. Pro začátek. Doufám, že budete seznam doplňovat a pečlivě definovat to, čeho si povšimnete. Ale nyní zvažte tento osmimístný seznam moderních omylů, jež jsou běžné dokonce i v Církvi.

I. Milosrdenství bez zmínky o pokání

Pro příliš mnoho lidí dnes „milosrdenství“ znamená „Bůh je spokojen s tím, co dělám“. Avšak skutečné milosrdenství nepřehlídí hřích, ale předpokládá ho, považuje ho za závažný problém a nabízí cestu z hříchu. Boží milosrdenství je způsob, jakým k nám Bůh natahuje ruku, aby nás vytáhl z bahna hříchu.

A právě proto je pokání klíčem k milosrdenství. Protože skrze pokání dosahujeme natažené Boží milosrdné ruky a chytáme se jí.

Jedním z největších omylů současnosti je hlásání milosrdenství bez zmínky o pokání. Je to žel běžné dokonce i v Církvi. Až příliš často slyšíme kázání o milosrdenství bez jakékoli zmínky o pokání.

Ježíš svou službu zahájil slovy: „Čiňte pokání a věřte evangelium!“ Toto pořadí je důležité. Protože jak bychom mohli zakoušet radostnou zvěst o Božím milosrdenství, kdybychom se nejprve nekáli, nezískali novou mysl a nepoznali naši potřebu tohoto milosrdenství. Pokud neznáte špatnou zprávu, pak pro vás dobrá zpráva žádnou zprávou není. Pokání nás přivádí zpět do reality, vede nás k tomu, abychom si přiznali potřebu změny, směřuje nás k Bohu a otevírá nám jeho milosrdenství.

Omyl milosrdenství bez zmínky o pokání je v dnešní Církvi velmi rozší-

Pouť do Hájků, září 2017. Foto: © Jakub Šerých / Člověk a víra

řen a vede k hříchu opovázlivosti, hříchu proti naději.

2. Staurofobie

Termín staurofobie má řecký původ a znamená strach z kříže (*stauros* = kříž a *fobia* = strach). V Církvi tento omyl vzniká v důsledku neochoty katolíků upřímně hovořit o požadavcích na učedníky. Prozrazuje silné rozpaky nad tím, že i těžké věci často bývají tím nejlepším, co je třeba udělat.

Mnozí katolíci, včetně kněží a biskupů, jsou úplně vyděšení, když někdo poukáže na požadavky kříže. Když svět protestuje a říká: „Tvrdíte, že lidé s homosexuální orientací nemohou uzavírat manželství nebo žít intimním životem, ale musí trávit život v celibátu?!“ Uprímná odpověď potom zní: „Ano, toto tvrdíme.“ Ale protože je tato odpověď těžká a zakořeněná v kříži, mnozí katolíci mají strašlivé obavy z přímé a čestné odpovědi. Totéž platí i pro další morálně složité situace, jako je eutanazie (navzdory utrpení nemůžete vzít život sobě nebo druhému člověku), potrat (navzdory obtížím, a dokonce ani v případě znásilnění a incestu nemůžete zabít dítě v matčině lůně) a rozvod (navzdory nešťastnému vývoji manželství nelze jedno manželství opustit a vstoupit do jiného).

Staurofobie je také důvodem, proč se mnozí zdráhají učinit nápravu v Círk-

vi a v rodinách. Existuje téměř panický strach z toho, že by se mělo trvat na požadavcích, nebo dokonce jen udělit i ty nejmírnější tresty či nápravná opatření. To by totiž mohlo lidi rozčítit, což je jeden z nejhorších důsledků pro osobu trpící staurofobií, jež se obává jakéhokoli druhu utrpení jak u sebe, tak u druhých. Nedokáží vidět spásný charakter trvání na požadavcích kříže.

Příliš mnoho současných katolíků kříž a jeho požadavky děsí, nebo se za něj dokonce stydí.

Svatý Pavel říká: *Já však se zanic nechci chlubit ničím, leč křížem našeho Pána Ježíše Krista, jímž je pro mne svět ukřižován a já pro svět.* (Gal 6,14) Ale příliš mnoho současných katolíků kříž a jeho požadavky děsí, nebo se za něj dokonce stydí. Místo aby se chlubilí mocí kříže, zdá se, že uvažují takto: „Jak bychom se my nebo Církev mohli opovážit poukázat na kříž nebo trvat na tom, že je lepší než pohodlí či falešný soucit.“

Svatý Pavel chápal, že *Kristus ukřižovaný je kamenem úrazu pro Židy a bláznovstvím pro pohany. Ale dále píše, že pro povolání, jak pro Židy, tak pro Řeky, je Kristus Boží moc a Boží moudrost* (1 Kor

1,23–24). Zkuste to však říct člověku trpícímu staurofobií, a těch jsou žel v Církvi zástupy.

3. Univerzalizmus

Univerzalizmus je víra, že většina, ne-li všichni lidé, budou nakonec spaseni. To je v přímém rozporu se slovy samotného Krista, který smutně svědčil o tom, že „mnozí“ jsou na cestě vedoucí do záhuby a „málo“ je těch, kdo jsou na úzké a obtížné cestě vedoucí ke spáse (viz Mt 7,14; Lk 13,23–30). Od Krista pochází také tucty podobností a dalších varování a jeho učení objasňuje, že musíme věčně přijmout skutečnost, že mnozí, a nikoli málo lidí, budou ztraceni, pokud je s pomocí Boží milosti nebudeme volat ke Kristu a ke skutečnému učednictví.

Obširně jsem o tom psal v jiných textech a nemám v úmyslu zde vše přepisovat. Ale univerzalizmus je závažným omylem, který je dnes široce zastáván.

Bezpočet katolíků zřídkakdy, pokud vůbec, slyší v kázání varování před soudem nebo peklem. Nemluví o tom ani s ostatními, a dokonce se nedomnívají, že by něco takového skutečně bylo možné.

Vzhledem k všudypřítomnosti univerzalizmu cítí katolíci jen velmi malou potřebu evangelizovat, či dokonce sami žít v souladu s vírou. Tento postoj musí zmizet, má-li v Církvi dojít k jakékoli vážné reformě nebo obnovení evangelizační horlivosti.

4. Deformovaný dialog

Termín „dialog“ dnes znamená téměř nekonečný rozhovor. Jako takový postrádá jasný záměr druhou stranu přesvědčit. Obvykle prostě znamená jen „mluvit“. V naší kultuře je pouhé mluvení velmi ceněno.

Přestože mluvení není samo o sobě špatné, může nahrazovat samotné jednání, kterého by bylo zapotřebí k dosažení cíle. Původně měl „dialog“ mnohem silnější význam. Tento termín pochází z řečtiny a je používán v Písmu svatém. Διαλέγομαι (*dialégomai*), z něhož vzniklo slovo „dialog“, je odvozeno z řeckého kořene *dia* (skrže, z jedné strany na druhou) a *lego* (mluvit tak, aby se dospělo k nějakému závěru). *Dia* ještě zesiluje význam slova *lego*, takže znamená „dospět

napříč rozhovorem k nějakému závěru“ výměnou myšlenek, slov nebo důvodů.

A tak vidíme, že „dialog“ byl původně mnohem silnějším výrazem, než se může většině lidí dnes zdát. V Novém zákoně je častěji užíván v kontextu vydávání svědectví nebo snahy přesvědčit druhé o pravdě evangelia (např. Sk 17,2–17 a 18,4).

Ale, jak jsem již poznamenal, v současnosti může dialog vlastně brzdit konverzaci a vzbuzovat dojem, že všechny strany zastávají platné postoje a že chvályhodné je pouze „porozumění“ pozici toho druhého. Porozumění může mít hodnotu, ale většinou je užitečné položit základy pro konverzi k pravdě evangelia.

Dnes není zřejmé, že cílem je vlastně konverze, když mnozí katolíci mluví o dialogu se světem nebo s nevěřícími. Dialog je nástroj, nikoli účel, je to metoda, nikoli cíl. A jako metoda je dialog (ve svém původním významu) energickým, dynamickým a radostným prosazováním evangelia, nikoli neformálním a (zdánlivě) nekonečným rozhovorem.

Pravdou je, že se snažíme získat duše, ne vyjít vítězně z hádek. Ale získávání duší je skutečným cílem, který mnohým moderním zmínkám o „dialogu“ a „porozumění“ chybí. Z toho důvodu „deformovaný dialog“ patří do našeho soupisu moderních problémů a omylů.

5. Ztotožňování lásky s laskavostí

Laskavost je aspektem lásky. Stejně jako napomenutí; stejně jako trest; stejně jako chvála. A přesto mnozí, dokonce i v Církvi, uvažují o lásce pouze jako o laskavosti, ujištění, přívětivém mínění, povzbuzování a dalších pozitivních atributech. Ale skutečná láska občas bývá ochotna trestat, trvat na změně chování a vytknout chybu.

Moderní doba však ztotožňuje lásku s pouhou laskavostí. Lidé pak říkají: „Jestli mě opravdu miluješ, pak budeš schvalovat, a dokonce oslavovat to, co dělám.“ Když v takovémto ovzduší Církev učí to, co nevyhovuje například moderním představám o sexualitě, pak je obviňována z „nenávisť“ pouze proto, že „neschvalujeme“ to, co lidé chtějí, abychom schvalovali. Politika identity (kdy lidé spojují celou svou identitu a důstojnost

s úzkým rozsahem chování nebo rysů) zesiluje vnímání osobní urážky.

Ale namísto toho, abychom zastávali svou pozici a trvali na tom, že stavět lásku a pravdu do opozice je falešným rozporem, většina katolíků kapituluje a mnozí rovněž uvěří, že lásku lze redukovat na pouhou laskavost. Řada z nich přebírá názor světa, že Církev je nelítostná, a proto zlá, či dokonce nenávidná. Nezáleží na tom, že Ježíš říkal věci, které podle těchto měřítek byly nelítostné, a že často mluvil upřímně o hříchu (jeho argumenty přesahovaly pouhou společenskou spravedlnost a farizejské postoje

Dialog je energickým a radostným prosazováním evangelia, nikoli neformálním rozhovorem.

Dny víry v Sušici 2017
Foto: © Marek Novak / Člověk a víra

a zahrnovaly i sexuální hříchy, cizoložství, rozvod, nevěru a tak dále). Ne, na to všechno zapomeňte, protože Bůh je láska a láska je laskavá a laskavost je vždycky příjemná a utvrzující. Proto docházejí k závěru, že Ježíš ve skutečnosti nemohl říct mnohé z věcí, které mu jsou připisovány. Tento omyl redukuje Ježíše na neškodného hippie a dezinterpretuje lásku tak, že ji ztotožňuje s pouhou laskavostí a bezpodmínečným utvrzením.

Mnoho katolíků se tomuto omylu podřídilo a obětovalo pravdu. V našem soupisu moderních omylů mu patří jedno z nejvyšších míst.

6. Dezinterpretace podstaty tolerance

Většina lidí dnes ztotožňuje toleranci se schvalováním jednání. Proto když se

mnozí dovolávají tolerance nebo ji přímo vyžadují, ve skutečnosti požadují schválení.

Ale výraz tolerance pochází z latinského slova *tolerare*: smířit se s něčím, snášet, strpět. Jako takové odkazuje k podmínečnému snášení něčeho nebo přinejmenším nezasahováním do víry, jednání či praktik, které člověk považuje za nesprávné. Můžeme je do určité míry tolerovat, abychom zabránili například krutému vynuucování, drakonickým trestům, zbytečnému narušování soukromí a podobně. Ale pokud námitky proti nesprávnému jednání schází, pak nemluvíme o „toleranci“, ale o „lhostejnosti“ či „utvrzování“.

A právě zde spočívá jádro omylu katolíků, kteří přijímají toleranci jako schvalování omylu. Jednoduše řečeno, to, co nazývají tolerancí, a dokonce si k ní gratulují, je ve skutečnosti určitá forma indiferentismu a subjektivismu. To neodpovídá Boží představě morálky. Místo aby radostně a horlivě oznamovali pravdu, jak byla zjevena Bohem, mnozí přijímají falešnou toleranci, která je vůči pravdě indiferentní, nebo dokonce utvrzuje v omylu. A pak si k završení všeho blahopřejí k „morální nadřazenosti“ jejich tolerance. Ve skutečnosti to však spíše připomíná lenocha při práci. Lenochem je v tomto případě osoba pocitující nechuť zhostit se náročného úkolu říkat pravdu pochybujícímu a vysmívajícímu se světu.

Tolerance je důležitou ctností ve složitých a pluralitních kulturách, ale neměla by být rozšiřována natolik, že ztrácí svůj pravý význam nebo je absolutizována tak, že je vždy očekávána jednoduše proto, že je vyžadována.

Katolíci také potřebují trochu vystrážlivět a uvědomit si, že ač dnes od nás mnozí vyžadují toleranci, rozhodně nemají v úmyslu nás do ní zahrnout. Mnohé ze zájmových skupin, které požadují toleranci, pracují na erozi náboženské svobody a jsou stále méně ochotny tolerovat náboženské názory ve veřejném prostoru. Naše soustavná kapitulace před požadavky falešné tolerance jen napomáhá přivést velkou temnotu a tlak na přizpůsobení se nebo schvalování těžkého hříchu.

7. Antropocentrismus

Tento termín označuje moderní sklon postavit do centra člověka, a nikoli Boha. Tyto tendence ve světě trvají od dob renesance. V posledních desetiletích však žel silně infikovaly Církev.

Obzvláště patrné to je v liturgii, nikoli v její podstatě, ale v tom, jak je v mnoha případech praktikována a slavena. Naše architektura, písňe a gesta, neustálá oznámení a blahopřání hovoří samy za sebe. Liturgie tak, jak bývá obvykle slavena, se zdá být zaměřena více na nás než na Boha. Dokonce i eucharistická modlitba, směřovaná výhradně k Bohu, je pronášena čelem k lidu.

Nikdy není dobré, a zvláště ne v Církvi, vykazovat Boha na okraj. Tato marginalizace Boha je zřejmá nejen v liturgii, ale i v životě farností, které často bývají střediskem aktivismu kořenícího ve skutečích tělesného milosrdenství, ale jen málo pozornosti se věnuje skutkům duchovního milosrdenství. Ve farnostech vznikají společenské organizace, ale stěží najdete zájem o studium Bible, tradiční novény a další duchovní skutky zasvěcené Bohu.

Zvěstování Boha prostřednictvím energické evangelizace je také vzácné a zdá se, že farnost je spíše klubovým domem než majákem.

Lidské bytosti jsou důležité, křesťanský humanismus je ctnost, ale an-

tropocentrismus je rozšířeným moderním omylem zakořeněným v excesech. V mnoha farnostech naleznete jen málo známek uctívání Boha a šíření jeho království. Rovněž se zdá, že rodiče se soustředí na časné blaho svých dětí, na jejich oblíbenost ve škole a tak dále, ale méně se věnují jejich duchovnímu blahu a ználostem v oblasti víry.

Bůh musí mít ústřední místo, má-li být člověk skutečně vyvýšen.

8. Obrácení rolí

Ježíš řekl, že Duch Svatý, kterého nám pošle, bude soudit svět (viz Jan 16,8). A proto správným vztahem katolíka ke světu je to, že má svět neustále posuzovat. Svatý Pavel napsal: *Všecko zkoumejte, dobrého se držte, zlého se chraňte v každé podobě.* (1 Sol 5,21–22) Znovu tedy opakuji, že svět máme posuzovat ve světle evangelia.

Ale příliš mnoho katolíků tyto role obrátilo a nechávají Boží slovo a církevní učení posuzovat podle názorů světa. Všechno bychom měli zkoumat ve světle Božím. A přesto běžně slyšíme, jak se katolíci vysmívají učení, které zpochybňuje světské myšlení nebo se prohřešuje proti prioritám světa. Mnozí katolíci upozadili svou víru až za své politické názory, svůj světonázor, své preference a myšlenky. Pokud se víra

dostane do konfliktu s těmito světskými kategoriemi, hádejte, co obvykle dostane přednost.

Ježíš říká: *Kdo se stydí za mne a za má slova v tomto zpronevěřilém a hříšném pokolení, za toho se bude stydět i Syn člověka, až přijde v slávě svého Otce se svatými anděly.* (Mk 8,38) Ale mnozí se stydí za Kristovo učení, které neodpovídá světským a populárním představám.

To všechno znamená, že byly tragicky obráceny role, kdy svět a jeho představy mají větší váhu než evangelium. Mělo by to být opačně, svět má být souzen Duchem Svatým. Místo toho však stavíme samotného Boha do role obžalovaného. Tak by to být nemělo. *Neklamte se, Bohu se nikdo nebude posmívat. Co člověk zaseje, to také sklídí. Kdo zasévá pro své sobectví, sklídí zánik, kdo však zasévá pro Ducha, sklídí život věčný.* (Gal 6,14)

Zde je tedy osm položek z našeho seznamu moderních omylů. Další je třeba přidat a vy s tím můžete pomoci.

Mons. Charles Pope
<http://www.ncregister.com>
Přeložil Pavel Štíčka

Mons. Charles Pope,
děkan arcidiecéze
Washington, D.C.

POZVĚME SPASITELE MEZI NÁS

Pastýřský list k první neděli adventní 2017

Drazí přátelé,
vstupujeme dnes do adventu, který je letos mimořádně krátký. To znamená, že máme málo času na vánoční přípravy, ale nemyslím jen na dárky a úklidy, ale především na přípravu nového vstupu Spasitele do současného světa, který potřebuje spásu.

Od lidí, kteří se Bohu vzdálili, často slyším, že prý přestali věřit proto, že se zklamali, nebo proto, že se nenaplnilo jejich očekávání, když necítili nějaký užitek ze své zbožnosti. Je mi líto, ale takoví

lidé měli asi hodně mylnou představu o Bohu. Udělali si z něj služebníčka, pomocníčka svého štěstí. Vůbec neobjevili jeho velikost a asi je ani nenapadlo, že největším štěstím člověka je stát na Boží straně, být v jeho službě, objevovat jeho velikost, stavět ho výš než sebe, dávat mu přednost před sebou. Naopak, kdo objevil Boha, který podle slov Bible je Láska, ten po Bohu touží, ten ho chce. Kdysi jsem se ptal jednoho snoubence, který měl problém uvěřit v Boha: *Co je pro tebe láska, produkt tvého srdce, nebo*

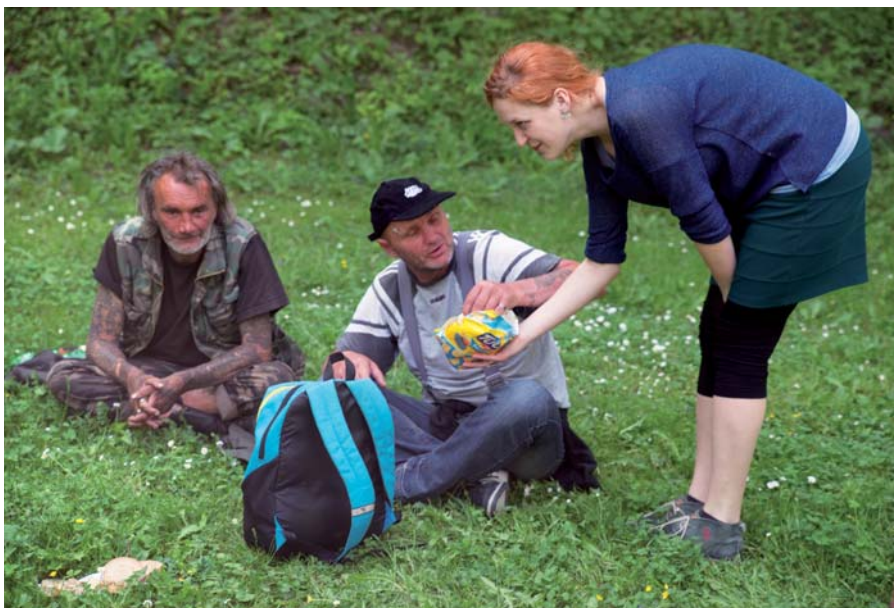
něco, co tě přesahuje a je bez hranic, ale naplňuje tvé srdce? Jasně prohlásil, že láska je nekonečná. Tak mu říkám: *Právě nekonečné lásce říká Bible Bůh. Když se jí otevřeš a budeš milovat nezištně, bude v tobě sám Bůh. Neuvidíš ho, ale zakusíš.* Tento objev, tuto zkušenost potřebuje každý z nás. A není těžké ji udělat. Může to zkusit každý z vás. Stačí dělat skutky lásky naprosto nezištně. Když miluješ, Bůh, který je Láska, je přímo v tobě a skrze tebe dokonce působí, ty jsi jeho spolupracovníkem a máš podíl na uzdrá-

vování světa, na budování Božího království na zemi.

Díváme-li se kolem sebe, musíme uznat, že se daří mnoho věcí jak v Církvi, tak ve společnosti. A je dobře se z toho umět radovat a všem, kteří se na tom podíleli, být také vděční. Vděčnost je velice užitečná, nejen obohacuje, ale i uzdravuje mnohá napětí a vztahy, ba dokonce zabraňuje mnoha chorobám. Zároveň musíme vidět, že není všechno kolem nás v pořádku, když slyšíme ze všech stran, jak chybí lidé, jak všude chybí pracovníci, a nepřiznaným důvodem je, že už dvacet let se nerodí dost dětí. Zaměstnavatelé vymírajícího národa shánějí do práce cizince, ale ostatní se přistěhovalců bojí. Umíme sice vydělávat a budovat, ale přestali jsme umět milovat a nezištně sloužit. Opakujeme jako mantru, že všechno něco stojí a vše se musí platit. Já uznávám spravedlnost, ale vidím vážný problém v tom, že jsme z peněz udělali boha, který je všemocný a bez něhož nic nejde. To není křesťanský Bůh. Biblická moudrost říká, že Bůh je Láska, která je naprosto nezištná.

Na podzim jsem doprovázel velkou skupinu poutníků do Lurd. Tam mě zaujali jejich dobrovolníci všech věkových skupin, nejvíce krásní mladí lidé sloužící nemocným. Mezi desetitisíci poutníků bylo ten den až šest set vozíčkářů, o které se starali dobrovolníci, jejichž aktuální počet jsem odhadl na více než tisíc. Když jsem se o ně zajímal, zjistil jsem, že dobrovolník v Lurdech si platí sám nejen cestu, ale i ubytování a stravu, že takto slouží každý rok aspoň jeden týden a k tomu navíc doprovází poutníky své diecéze nebo země. Mladí studenti si musí napřed vydělat na brigádách, aby měli na bezplatnou službu. Dospělí si na službu nemocným berou dovolenou. Udiveně jsem se ptal, jaká za tím musí být výchova? Jeden vedoucí mi odpověděl: *Naše církev je chudá, my děláme pro církev všechno zdarma. Ale všimněte si, že naše společenství je plné života!* A já musím potvrdit, že ten život, tu obrodu, tam bylo opravdu vidět. Všiml jsem si, že Lurdy přitahují nejen zjevením a zázraky, ale i množstvím prokazované lásky.

Nezištná služba z lásky může být lékem i na nemoci našich rodin a celé

Piknik pro lidi bez domova, Olomouc. Foto: © Langer Pavel / Člověk a víra

společnosti. Bude-li v našem životě více přítomen Bůh lásky, nebude bůh peněz kazící vztahy a šířící korupci tak silný. Bude-li v rodinách důležitější láska než peníze, určitě přibude dětí a ty dostanou lepší výchovu, protože na ně budou mít rodiče více času. Budou psychicky zdravější a lidsky zralejší, když vyrostou v harmonických rodinách. Pak bude mladá generace zárukou lidské naděje a budeme mít i dost pracovníků pro

Denně máme mnoho příležitostí, abychom nechali vstupovat Boha do našeho světa skrze skutky nezištné lásky.

různé obory. Mám upřímnou radost, když slyším i od lidí nevěřících mnoho chvály na letošní celostátní setkání mládeže v Olomouci, kde se ukázalo tolik krásné mládeže. Ale taková mládež by neměla být výjimkou! Taková by měla být většina.

To všechno se může uskutečnit a situace se může změnit k dobrému, když se v obyčejném všedním životě otevře Bohu křesťanů, Bohu lásky, když odmítneme sloužit falešným bůžkům, kterými se stávají peníze, majetky, požitky či pohodlí a zábava, když se stanou nejvyšším

cílem. Odpočinek je potřebný. Ekonomika je nutná a spravedlnost vyžaduje spravedlivou mzdu, ale ani ta nenahradí to, co přináší nezištně darovaná láska. Vánoce říkáme svátky lásky, protože při nich zakoušíme mimořádnou blízkost Boha lásky, který se nám daruje.

Využijme prosím adventní dny k tomu, abychom denně otevírali své oči a uměli vidět spoustu příležitostí ke skutkům nezištné lásky, jako je odpuštění či upřímná pomoc i cizím lidem, ochota trpělivě naslouchat, věnovat čas, předpokládat dobré úmysly či jen pozdravit člověka, kterého nepotřebujeme, dát druhému přednost ve dveřích nebo na silničním přechodu, ohleduplně pustit před sebe jiné auto... Denně máme mnoho příležitostí, abychom nechali vstupovat Boha do našeho světa skrze skutky nezištné lásky. Boží přítomnost udělá svět krásnějším a Vánoce budeme pak moci prožívat celý rok.

Přeji vám mnoho úspěchů v tomto snažení i hodně radosti z krásných plodů vaší spolupráce na posvěcování světa. Děkuji všem, kteří se do zvaní Spasitele mezi nás zapojí víc než obvykle. Kež naše adventní horlivost připraví skutečnou vánoční radost mnohým.

K tomu každému z vás ze srdce žehná
arcibiskup Jan
s pomocnými biskupy
<http://www.ado.cz>

FIKTIVNÍ FILOSOFICKÉ ROZHOVORY O NEFIKTIVNÍCH PROBLÉMECH

Dialog politika s filosofem V.

Filosofa diskutujícího s liberálně-konzervativním politikem jsme opustili v okamžiku, kdy se snažil vysvětlit politikovi pojem totality. Podívejme se, nakolik ve svém úsilí pokročil.

P: Posledně jste říkal, že bez filosofie nemohu tvrdit, že je komunismus podstatně nemravný. To mi hlava nebere.

F: Z hlediska zdravého rozumu to samozřejmě tvrdit můžete. Ale bez filosofického odůvodnění o tom přesvědčíte oponenta nanejvýš rétoricky, nikoli racionálně. V předchozích debatách vyšlo mimo jiné také najevo, že bez dobré filosofie se snadno stáváte obětí všelijakých mýtů o člověku, o vědě, nebo třeba o ne-totalitní EU.

P: Když slyším tyhle řeči o všemocné filosofii...

F: ... tak Vás jistě napadá ten nejlepší argument, jak je umlčet.

P: Minule jsem ho už naznačil. Filosofové jsou mezi sebou až skandálně rozhádaní, na ničem se neshodnou. A Vy si klidně mluvíte o dobré filosofii. Není náhodou dobrá jen proto, že je to ta Vaše? Druhým vyčítáte dogmatismus, ale neměl byste začít u sebe?

F: No ovšem, chronický nedostatek konsenzu mezi filosofy. To Vás přesvědčuje? Tenhle důvod údajně jalovosti filosofie uvedl už Kant, když lamentoval nad tím, že se metafyzici v ničem neshodnou, zatímco fyzikové... Od té doby se ten předstudek o filosofii značně rozšířil.

P: Nejste trochu namyšlený, že se poměřujete i s Kantem?

F: Má snad tento obr modernity privilegiu neomylnosti, a tudíž i nekritizovatelnosti? Že by další povinné dogma dnešní filosofie? Halík by Vás pochválil; také uvěřil v Kanta.

P: Halíka nechte být, je jediným křesťanem, který u nás umí oslovit moderního člověka. Raději mi vysvětlete, proč je zrovna u filosofů absence konsenzu takovou předností.

F: Není předností. Ale není ani takovou poruchou, že by mohla degradovat celé filosofické myšlení na pouhé domněnky.

P: Copak není právě konsenzus biologů, fyziků atd. tím, co nám dává jistotu, že příslušné učebnice obsahují skutečné vědění? Není tedy fakt, že se na něm vědci shodnou, kritériem jeho spolehlivosti?

Foto: Wikimedia Commons

Bez dobré filosofie se lidé snadno stávají obětí všelijakých mýtů.

F: My laici skutečně opíráme své přírodovědné jistoty o konsenzus odborníků. Ale znamená to, že je takový konsenzus obecným kritériem pravdivosti vědeckých poznatků? Předpokládejme, že je teorie relativity pravdivá. Měla konsenzus, když s ní Einstein přišel? Neměla. Byla snad proto méně pravdivější?

P: Podle čeho tedy poznáme, že je nějaký závěr spolehlivý?

F: Když už jste užil slovo závěr, mohl byste si snad odpovědět sám.

P: Podle dobrého důvodu? Na základě pravdivých premis?

F: No vida, pomalu začnu věřit, že jste opravdu studoval logiku, jak jste mi kdysi důrazně připomínal. Jinak z tohoto objevu můžeme vytěžit obecnější poučení, které by mělo řídit i definování mravnosti a totality. Co jsme právě zjistili?

P: Nejspíš to, že pravda vědeckého poznatku nezávisí na tom, jestli ho ostatní vědci uznávají.

F: Přesně. To znamená, že jejich souhlas není pro pojem vědy znakem nutným. Kdybychom tedy chtěli přesně definovat, čím vědecké poznání je, konsenzus bychom do jeho definice nedávali.

P: Proč ne? Vždyť se jím vědecké poznání nápadně projevuje.

F: Protože definice, které mají vyjádřit, čím něco (člověk, věda, mravnost, totalita) je, (tedy jeho identitu/esenci), musí soustřeďovat jen takové znaky, které jsou pro definované jsoucno nutné. Co totiž tvoří identitu něčeho, je pro něj nutné. Nápadné projevy vědy bývají obsahem popisných, empirických definic, které jsou do určité míry libovolné. Naproti tomu definice esenciální, jež vyjadřují, čím to, co definujeme, je, libovolné nejsou.

P: Tohle pohrdání empirií je mi podezřelé.

F: Nejde o žádné pohrdání, ale o rozumné vyhodnocení možností empirických metod. Nejsou ve světě vědy ani všemocné, ani vylučné, jak věřili scientisté.

P: Tomu zase nemusím věřit já.

F: Problém absolutizace empirie ve vědeckém myšlení asi také brzo otevřeme. Teď stačí, když uvážíte, co by se stalo, kdybyste do definice vědeckého poznání zařadil silný fenomén konsenzu vědců. Vyřadil byste z něj mnohé pravdivé poznatky jen proto, že nemají konsenzus.

P: Jak to?

F: Tak oprašte svou znalost logiky. Když definujete člověka jako gramotného, nebudete přece chápat negramoty jako lidi. V logice se takové nedopatření klasifikuje jako omyl úzké definice. Ta vylučuje z rozsahu definovaného pojmu členy, které v něm ve skutečnosti jsou. Jak vzniká chyba úzké definice?

P: Asi tím, že se do ní vpašovalo něco, co není pro člověka nutné.

F: Přesně. Co se nám v reflexi pojmu vědy ukázalo být pro ni nezbytné? A co se naopak ukázalo jako pro vědu nenutné?

P: Nutný není konsenzus, ale dobře odůvodněné poznání.

F: Takže to můžeme uzavřít. Když někdo diskvalifikuje filosofii ve světě vědeckého myšlení jenom proto, že se filosofové neshodnou, zcela evidentně se mýlí, byť ho k tomu inspiroval sám velký Kant.

Jestliže se tedy Vaše nedůvěra ve filosofii zakládá jen na tom, že se u filosofů nevyskytuje jednomyslný souhlas, pak už byste se snad mohl odhodlat k filosofickému promýšlení otázek, které Vás zneklidňují: 1/ Jak se dá přesvědčivě odůvodnit morální nepřijatelnost komunismu? 2/ Jak se to má totalitou EU?

P: Jenže mé pochybnosti o filosofii mají širší základnu. Ale vrátíme se k nim jindy. Sliboval jste nějaké obecnější poučení.

F: Taková soustředěnost! Je radost s Vámi debatovat.

P: Ušetřete mě té ironie.

F: Jak víte, že to nebyl kompliment? Sám mám někdy problém rozlišit, jak jsem ty debatní ornamenty vlastně myslel.

Tak k věci. Když hledáme podstatnou definici člověka, života, vědy, morálky, totality..., musíme se u znaků, které se do ní nabízejí, ptát, jestli jsou nutné, či jen nahodilé. Pokud je neumíme dobře rozlišit, zplodíme nevyhnutelně pojmovou zpotvořeninu definovaného jsoucna.

P: Co je na tom tak převratného?

F: Víc než si myslíte. Toto klíčové rozlišování bylo logicky zablokováno nominalismem, který je naneštěstí paradigmatickým moderní vzdělanosti. Podstatné definice podstatných skutečností života se v ní díky tomu staly nedostupnými. Nahrazují se libovolnými empirickými popisy, které jsou pak mylně chápány jako vyjádření podstaty definovaných jsoucnů.

P: Nerozumím.

F: Zmínku o nominalismu berte jako předběžnou informaci. Zatím se jen snažím ukázat, jaký kolosální význam má rozlišování nutných a nenutných definičních znaků. Jeho principiální znemožnění dominantním nominalismem pak vysvětluje, proč dnes například dochází k osudnému ztotožňování mravního a právního řádu.

P: Proč osudnému?

F: Protože zrovna bruselskou politiku vede k tomu, že jsou legislativně kodifikované absurdity neomarxistů beze

všeho vydávány za lidská práva a veřejnost tento podfuk bez odporu akceptuje. Nebo také proto, že legitimní politická pluralita se automaticky chápe jako legitimizace plurality morální, takže se pak oprávněná mravní kritika ideologicky privilegovaných entit posuzuje jako netolerance, rasismus, islamofobie či homofobie. A elity triumfují.

Jiným neblahým důsledkem nominalistické kultury je logické znemožnění podstatné definice totality. Pak nastupují empirické náhražky, které pro změnu znemožňují pochopení totalitní podstaty bruselské politiky.

Ostatně Vy sám jste toho živým dokladem. Vzpomínáte, jak jste při našem prvním setkání rozhořčeně namítal, že Brusel přece není totalitní, protože nezakazuje svobodné volby? Ani Vás přitom nenapadlo, že jste možná vpašoval do podstatné definice totality její nahodilý, nepodstatný znak: zákaz svobodných voleb. Taky jste se nechal unášet (nominalistickým) hlavním proudem.

P: Ach jo, ani nevíte, jak moc si přeju tyhle Vaše filosofické čáry máry zneškodnit.

F: Jen do toho.

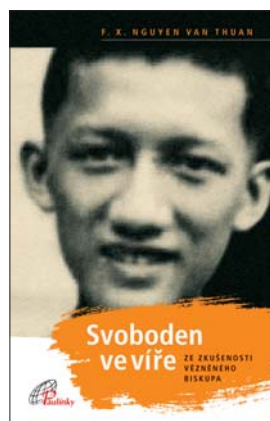
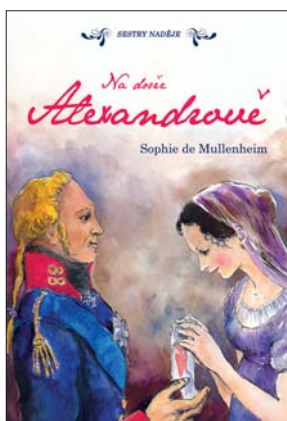
Jiří Fuchs

Jiří Fuchs, filosof,
lektor Academia
Bohemica

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz

Sophie de Mullenheim: Na dvoře Alexandrově

Pokračování historického románu pro dospívající čtenáře, reflektující otázky víry i lidskosti napříč staletími.

Brož., 240 s., 249 Kč

F. X. Nguyen Van Thuan: Svoboden ve víře

Ze zkušenosti vězněného biskupa

V této knize se autor chce s námi podělit o svou zkušenost, tedy o to, jak se v každém okamžiku svého života ve vězení setkával s Ježíšem při hledání Boha a jeho vůle – v modlitbě, ve svých bratřích a sestřích, v Panně Marii.

Brož., 88 s., 99 Kč

HISTORICKÝ KALENDÁŘ ♦ PROSINEC 2017

1. prosinec 1937

Papež Pius XI. přijal pražského arcibiskupa kardinála Karla Kašpara ve Vatikánu. Svatý otec ocenil příznivé podmínky pro činnost církvi v ČSR.

2. prosinec 1997

Čeští a moravští katoličtí biskupové vyzvali modlitbám za politiky a všechny, kdo nesou odpovědnost za společnost a stát.

5. prosinec 1777

Papež Pius VI. bulou povýšil olomoucké biskupství na arcibiskupství a zároveň zřízeno nové biskupství v Brně a podřízeno olomouckému metropolitovi. Prvním brněnským biskupem jmenován hrabě Matyáš František Chorinský z Ledské, dosavadní pomocný biskup olomoucký.

5. prosinec 1872

Katolický kněz salesián Jan Bosko se spolužakladatelkou Marií Dominikou Mazzarellou založili řeholní společnost Dcer Panny Marie Pomocnice – salesiánky. Jejich posláním je výchova dívčí mládeže. V ČSR vznikla tajně v roce 1980 a v současné době vlastní v ČR 6 domů.

6. prosinec 1927

Narozen Ing. Mgr. Tomáš Černoušek, architekt. V roce 1968 se zapojil do „Díla koncilové obnovy“ a později projektoval úpravy liturgických prostor. Po roce 1989 působil jako hlavní architekt olomouckého arcibiskupství. Navrhoval úpravy církevních prostor kaplí, kostelů i klášterní areály. V roce 1994 ustanoven stálým jáhnem v chrámu sv. Mořice v Olomouci.

7. prosinec 1992

Papež Jan Pavel II. slavnostně předal nový Katechismus katolické církve do rukou předsedů národních biskupských konferencí.

8. prosinec 1937

Slavnostně posvěcen nový kostel sv. Josefa v Moravské Ostravě P. Ignácem Stuch-

lým, inspektorem salesiánů české salesiánské provincie. Kostel byl postaven při salesiánském ústavu podle projektu architekta Mademayera a uměleckou úpravu interiéru provedl akademický malíř Jan Obšil.

8. prosinec 2007

Oficiálně otevřen nový klášter benediktinek v někdejší farní budově na poutním místě Panny Marie Vítězné v Praze na Bílé Hoře.

14. prosinec 1947

Zemřel Tomáš Dittl, katolický kněz, dominikán a kazatel. V roce 1930 zvolen převorem pražského kláštera u sv. Jiljí a v roce 1934 se stal provinciálem. Vynikal hlubokým bohovědným vzděláním. Za něho řád dominikánů převzal roku 1945 duchovní správu opuštěného kláštera v Jablonném v Podještědí, kde je hrob naší české světice Zdislavy z Lemberka.

15. prosinec 1367

Z rozhodnutí císaře Karla IV. ze dne 30. července 1366, potvrzeného papežem Urbanem V., bylo ustanoveno, aby se kanonikáty u kostela Všech svatých na Pražském hradě obsazovaly pouze Mistry Karlovy koleje – tedy profesory Univerzity Karlovy.

18. prosinec 1982

Mons. ThDr. Jaroslav Škarvada jmenován titulárním biskupem litomyšlským a dne 6. ledna 1983 vysvěcen papežem Janem Pavlem II. v římské bazilice sv. Petra. Úkolem jeho biskupské služby v zahraničí bylo nadále řídit pastorační českých krajanů.

20. prosinec 1922

Narozen PhDr. František Václav Mareš, katolický kněz, filolog a slavista. Působil nejprve v ČSAV v Praze a v letech 1968 až 1993 povolán za profesora slavistiky na Vídeňské univerzitě. Největší vědecký zájem věnoval staroslověnštině a také slovanské liturgii.

22. prosinec 1947

Vatikánský rozhlas obnovil vysílání pro ČSR, zpočátku 3x týdně. Rozhlasové relace v české i slovenské řeči řídil spirituál Nepomucena v Římě katolický kněz Karel Fořt.

23. prosinec 1677

Na pozvání hraběte Ferdinanda Buquoye přišli do jihočeských Nových Hradů řeholníci Řádu služebníků Panny Marie neboli servitů.

24. prosinec 2002

Zemřel Ivan Slavík, básník a překladatel katolické orientace, pedagog. V roce 1946 konvertoval ke katolictví. Roku 1947 se stal mluvčím katolické skupiny na „Večerech mladé poezie“ v pražské Umělecké besedě. Přispíval do novin a časopisů, např. *Vyšehrad*, *Tvář*, *Orientace*, *Host do domu*.

27. prosinec 1922

Zemřel Jan Tagliaferro, katolický kněz, vlastivědný osvětový pracovník. Od roku 1896 působil jako farář při kostele sv. Ignáce v Borové. Založil „Bratrstvo svatého Růžence“ a spolek k úctě Svaté Rodiny. Přispíval články do časopisu *Škola Božského Srdce Páně*, měsíčníku apoštolátu modlitby a bratrstev v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

30. prosinec 1977

Papež Pavel VI. bulou jmenoval kardinála ThDr. Františka Tomáška arcibiskupem pražské arcidiecéze.

31. prosinec 1902

Narozen Jan Čep, spisovatel katolické orientace. Publikoval v řadě časopisů, např. *Akord*, *Cesta*, *Host*, *Na hlubinu*. V srpnu 1948 odešel do emigrace. V exilu se podílel na vydávání různých časopisů. V letech 1951–1954 působil v rádiu Svobodná Evropa. Napsal a publikoval devět knih, většinou filosoficko-náboženského rázu a dál pokračoval v překladech.

Arnošt Kelnar

Jak to vidí Václav Ryněš

Křesťanská identita Evropy a Česká republika

Chceme-li nadále křesťanskou Evropu, pak musíme vzít do rukou své „osobní a společenské kříže“ a hlasitě zabušit na Evropská unijní vrata a oslovit evropskou veřejnost.

Evropa a Česká republika postupně ztrácí křesťanskou identitu, o čemž svědčí řada sociologických a statistických údajů. Napak sekularizace a nové druhy bezvěrectví, které neuznávají morální hodnoty křesťanství, se plíží evropským prostorem a v celosvětovém měřítku jsou protikřesťansky zaměřené. Je nutno položit otázku, jak je možno ze současných katolických pozic se bránit nekřesťanským hodnotovým systémům, a jakým způsobem bránit základní hodnoty lidského života, manželství, rodinu a výchovné a sociální působení na základě mezilidské solidarity a humanity.

V této souvislosti je nutno položit i otázku poklesu života ve víře a podle víry v evropském prostředí, a to včetně českého státu. Příčin je celá řada. Společenská pozice věřících křesťanů se snížila na minimum a politické křesťanské stranictví ztratilo svou původní schopnost hájit a reprezentovat ve veřejném prostoru morální náboženské hodnoty a reprezentovat nábožensky věřící v politickém a společenském dění, ale i předkládat programové vize.

Katolická církev a náboženská víra vždy provázela člověka po celý životní cyklus – od kolébky, přes produktivní věk až do stáří a koncepčně řešila péči

o slabé, nemocné a přestárlé. Tato péče bez rozdílu, zda se jedná o věřící nebo nevěřící, byla vždy podepřena institucí far a klášterů a kulturních a sociálních zařízení. Český katolicismus vždy ctil národní a státní tradice.

Po osmdesáti letech od vzniku československé státnosti, i po vzniku české státnosti lze jen konstatovat: úbytek praktikujících věřících, katolických obřadů, manželských slibů, ale nárůst rozvodů a rozvrácených rodin. Přes okolnost, že se ke křesťanství hlásí řada současných politických stran a hnutí, stále více ubývá ve veřejném prostoru křesťanských morálních hodnot a stále více je ohrožena existence rodiny a život ve víře a podle víry.

Evropské křesťanství se schoulo do klubíčka a není prozatím schopno bránit své morální hodnoty. Položme otázku: Chceme Evropu a Českou republiku bez křesťanských morálních hodnot, nebo chceme evropskou společnost křesťanskou, tolerantní? Pokud chceme obnovu křesťanských morálních hodnot, pak nestačí pasivita a bolestivost – aktivita. Aktivita, která musí vycházet od církevních představitelů a celé náboženské veřejnosti. Nelze jen

bránit křesťanské „ostrůvky věřících“, ale je nutné oslovovat příkladným životem nejen osobním, ale i ve společenském dění. Chceme-li nadále křesťanskou Evropu, pak musíme vzít do rukou své „osobní a společenské kříže“ a hlasitě zabušit na Evropská unijní vrata a oslovit evropskou veřejnost: ještě jsme zde, ještě vás chceme oslovit a demokraticky přesvědčit o našich životních hodnotách a životním stylu. Za vědomí, že jsme dnes v menšinovém postavení, ale jen v dočasném, kdy prostřednictvím programové soutěže chceme a nabízíme lepší lidskou perspektivu než jiní.

Někdo v Evropě hodil křesťanství „do starého železa“, ale ono stále dýchá a žije. Je živé zvláště v katolické podobě v Maďarsku, Polsku, Rakousku, Slovensku, Slovinsku, Česku a i v dalších zemích, ale i jeho pravoslavná větev ve východoevropském prostoru.

Obnova křesťanských morálních hodnot – obnova a nová duchovní, osobní a společenské obrození – nejsou neodpovědná slova, ale slova burčující! Slova, která žádají restrukturalizaci a nové křesťanské a duchovní oslovení evropské veřejnosti!

Václav Ryněš
publicista

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:
Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

Tohle udělá radost mnoha lidem, kteří se aktivně snaží působit ve formaci a katechezi zejména děti a dospívající: „**Katechetická sekce České biskupské konference dnes spustila pilotní provoz nového metodického portálu Katecheze.cz.** Tato novinka v českém církevním prostředí má být postupně rozšiřovanou zásobárnou materiálů pro výuku náboženství a farní katechezi. Učitelé náboženství a katecheté zde na jednom místě nyní najdou na dvě stovky materiálů.“

No, a hodně se nám zostřuje předvolební zápas prezidentských kandidátů. Nemusí se nutně smrštit na jednu oblast či otázku, avšak je jasné, že **oblast ochrany života zejména na jeho konci bude pravděpodobně politicky v nejbližších letech klíčovou.** Takže když *Litoměřický deník* přinesl zprávu o postoji Michala Horáčka k eutanazii, nepochybně přinesl též nemilé a velké překvapení mnoha jeho potenciálních voličů, kteří předtím zjistili, že ve sboru jeho poradců se nachází také ředitelka litoměřického hospice Monika Marková. To mohlo být znamením nadějněho spojení. Ovšem Michal Horáček v jedné debatě uvedl, že „pokud by se stal prezidentem, dobrovolné ukončení života by podporoval“. Reakce jeho poradkyně na sebe nenechala dlouho čekat: „**O eutanazii jsme spolu mluvili už v lednu, kdy jste mne zval do sboru poradců,**“ napsala Horáčkovi v otevřeném dopise Marková s tím, že je to pro ni zásadní věc. „Jsem přesvědčená a ve své práci

v hospici každodenně přesvědčována, že nevyčísitelně nemocní lidé nepotřebují zabít, ale úcty a lásky svých blízkých,“ dodala ředitelka. Až potud je to vlastně výborné. Jenže reakce pana Horáčka je tristní: „Jsem rád, že téma společně vnášíme do veřejného prostoru. Mám poradce, kteří mi poskytují rady svobodně podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. Totéž, tedy svobodu mít určitý názor, si dovoluji očekávat

Koláž: mimi

já od nich,“ napsal pan Horáček ředitelce Markové. **Některá témata však nestačí jen „vnášet do veřejného prostoru“. Musí být správně vyřešena a politik k nim musí zaujmout správná stanoviska.**

U politiky ještě zůstaneme. Na stránkách magazínu *E15* vyšel text Pavla Veselého, který popsal „kardinálovu lekci demokracie“, když komentoval „**pseudokauzu s dopisy, jež zaslal kardinál Dominik Duka předsedům stran, jež se dostaly do sněmovny. Naprosto obyčejná**

a zdánlivě nevinná věc, která je výrazem slušnosti, a navíc i sounáležitosti s představiteli státu, které vybrali voliči ve svobodných, demokratických volbách. Tedy i s voliči. Tím by mohl celý příběh skončit. Bohužel tím celý problém začal. Předseda jedné ze stran, možná z okouzlení, že mu napsal nejvyšší představitel katolické církve, se tímto dopisem neváhal pochlubit na sociální síti. Nejspíše chtěl nahnat politické body a příznivce pro svou stranu. Spustil tím však vlnu reakcí proti sobě i kardinálu Dukovi a zcela zbytečnou nenávistnou vlnu těch, kteří trpí zlobou a nenávistí, i když se mnohdy ohánějí láskou k bližnímu. **Spustila se vlna selektivní demokracie – takové, která není pro všechny, ale pouze pro ty, kteří jsou součástí skupiny lidí stejného názoru.** Protože taková je demokratická víc než ta druhá. A každý to přece ví. S těmi druhými se prostě nikdo nebaví.“

A politiku máme taky na půdě EU, aktuálně svou pozornost otočíme na případ Adriana Comana. Jedny noviny přinesly titulek: „**Vzali se v Bruselu, chtějí se usadit v Rumunsku.**“ Homosexuální pár se dostal na jednání Soudního dvora EU. Tvrdí, že jde o diskriminaci a nespravedlnost, když nemohou svůj oddací list z Belgie verifikovat na stejné úrovni v nové zemi. Muži se odvolávají na právo svobodně si vybrat místo, kde budou žít. Vítejte v další kapitole salámové metody!

-zd-

10. 12. Ne	2. neděle adventní Iz 40,1–5,9–11, Žl 85, 2 Petr 3,8–14, Mk 1,1–8	17. 12. Ne	3. neděle adventní (<i>Gaudete</i>) Iz 61,1–2a,10–11, Lk 1, 1 Sol 5,16–24, Jan 1,6–8,19–28
11. 12. Po	sv. Damas I., papež Iz 35,1–10, Žl 85, Lk 5,17–21	18. 12. Po	Rufus a Zosim, mučedníci Jer 23,5–8, Žl 72, Mt 1,18–24
12. 12. Út	Panna Maria Guadalupská Iz 40,1–11, Žl 96, Mt 18,12–14	19. 12. Út	bl. Urban V., papež Sd 13,2–7,24–25a, Žl 71, Lk 1,5–25
13. 12. St	Památka sv. Lucie, panny a mučednice Iz 40,25–31, Žl 103, Mt 11,28–30	20. 12. St	sv. Dominik Siloský, opat Iz 7,10–14, Žl 24, Lk 1,26–38
14. 12. Čt	Památka sv. Jana od Kříže, kněze a učitele církve Iz 41,13–20, Žl 145, Mt 11,11–15	21. 12. Čt	sv. Petr Kanisius, kněz a učitel církve Pís 2,8–14 (Sof 3,14–18a), Žl 33, Lk 1,39–45
15. 12. Pá	sv. Valerián, biskup Iz 48,17–19, Žl 1, Mt 11,16–19	22. 12. Pá	sv. Servul I Sam 1,24–28, I Sam 2, Lk 1,46–56
16. 12. So	sv. Adelhaida (Adéla) Sir 48,1–4,9–11, Žl 80, Mt 17,10–13	23. 12. So	sv. Jan Kentský, kněz Mal 3,1–4,23–24, Žl 25, Lk 1,57–66

MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Redakční rada: PhDr. Roman Cardal, Ph.D., Mgr. Andrej Kutarňa, fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského č.j.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.